

מתווה מפורט לפרק טז

פתיחה: המושג "עבודה" בהקשר למשכן ולמקדש א-ב: הכהן אינו יכול לבוא בכל עת אל ה"קדש" (הוא קדש הקדשים במשכן ובמקדש) "כי בענן אראה על הכפורת" ג-יג: <u>הכניסה אל הקדש</u> – מותנית. "בזאת יבוא אהרן אל הקדש": א. בסדר עבודה מיוחד האמור בפרקנו, הכולל את קרבנות אהרן (חטאת ועולה) וקרבנות העם (עולה, ושני שעירים העולים בגורל - אחד לה' ואחד לעזאזל) ב. הכניסה היא רק ב"בגדי לבן", ולא בבגדי זהב. ג. בכניסתו אל הקדש נותן הכהן על מחתה "מלוא חפניו קטרת סמים דקה...וכסה ענן הקטרת את הכפרת אשר על העדת ולא ימות". ד. תנאי הנוהג לדורות עולם מובא בפס' כט, ומוזכר בדברי רש"י לפס' ג: "ואף זו לא בכל עת כי אם ביוה"כ כמו שמפורש בסוף הפרשה בחדש השביעי בעשור לחודש" יד-יט: <u>הזאות דמים</u>: עבודה מיוחדת של הזאה מדם קרבנות החטאת (פרו של אהרן והשעיר לה') במטרה לכפר על הקדש "מטומאות בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם". ההזאה בשלש מקומות: בקדש הקדשים ("לפני	<u>טז, א:</u> "וידבר ה' אל משה" הסבר הקשר למות בני אהרן באמצעות משל (המשכו בפס' ב - "דבר אל אהרן אחיך ואל יבא" האזהרה לכהן הגדול בכל הקשור לכניסה לקדש הקדשים <u>טז, ו</u> "וכפר בעדו ובעד ביתו" הוא וידוי על חטאי עצמו וחטאי בני משפחתו <u>טז, טז</u> "השכן אתם בתוך טמאתם" הקשר המיוחד של הקב"ה לעם ישראל	קישור המושג עבודה לנאמר בתפילת עמידה: "והשב את העבודה לדביר ביתך". בגדי הבד (פשתן לבן), שאותם לבש הכהן הגדול בכניסתו לקודש הקודשים; כסימן לענווה ולנמיכות-רוח. מומלץ להציג לתלמידים את <u>מדרש חז"ל</u> (תלמוד ירושלמי, מסכת יומא, פרק ז הלכה ג): "מפני מה [הכהן הגדול] אינו משמש בבגדי זהב? מפני הגאווה. אמר ר' סימון: על שם 'אל תתהדר לפני מלך' (משלי כ"ה, ו). " לחילופין – אפשר להציג את המדרש הנזכר ברש"י ("שאינו קטגור נעשה סניגור). <u>תזכורת</u>: על בגדי הזהב הרגילים של הכהן הגדול נאמר: "לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת" (שמות כח, ב) – ולא לענווה. אפשר להזכיר בהקשר זה את המנהג ללבוש בגדי לבן ביום הכיפורים. שליח ציבור ראשית מתוודה אהרן על (פס' ו) אחר כך על אחיו הכהנים, בית אהרן (פס' יא) ורק אחר כך מכפר על העם, אות לכך כי שליח הציבור צריך לתקן ולכפר על עצמו לפני שמבקש בעד העם התשובה חשוב להסביר לתלמידים כי יום הכיפורים מכפר לא רק על חטאים שנעשו בשוגג, אלא גם על עבירות במזיד, בתנאי שהחוטא חזר בתשובה והתוודה על חטאיו. "ולא ימות": הסיכון שבעבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים: "אם לא כיסה ענן הקטורת [את הכפורת וקודש הקודשים] היה יודע שהוא מת". ולכן "כוהן גדול וכל ישראל מרתיחים בשעה שכוהן גדול נכנס לפני ולפנים
---	---	--

- עד שהיה יוצא בשלום." (מדרש תנחומא, פרשת תצוה סימן טו). אפשר לבקש מהתלמידים להביא מחזור של יום כיפור ולסיים בשיר "אמת מה נהדר" ככתוב "ויום טוב היה עושה בצאתו בשלום מן הקדש" "אמת מה נהדר" או "אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל" (סיום מסכת "יומא", פרק ח משנה ט) <u>לתשומת לב</u>: פרק טז אינו עוסק בכל עבודות הכוהן הגדול ביום הכיפורים – אלא רק באותן המיוחדות ליום זה, ולכן לא נזכרו התמידים והמוספים (הנזכרים בחומש במדבר). כמו כן לא כל העבודות נזכרות כסדרן (ע' רש"י לפס' כג) אלא כל העבודות שנעשו בבגדי לבן יחד, ולאחר מכן כל העבודות הנעשות בבגדי זהב		הכפרת"), על הפרכת מבחוץ ("וכן יעשה לאהל מועד") וכן על קרנות מזבח הזהב ("המזבח אשר לפני ה'"); איסור על נוכחותו של כל אדם אחר במשכן/במקדש עד לצאתו של הכוהן הגדול מקודש הקודשים כ-כב: <u>וידוי</u> של הכוהן הגדול על עבירות בני ישראל – על "עֲוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... פְּשָׁעֵיהֶם... חַטָּאתָם": חטא - עבירה בשגגה; עוון – עבירה בזדון; פשע – עבירה להכעיס, מרידה (תלמוד בבלי, מסכת יומא, דף לו עמ' ב); שילוח השעיר לעזאזל ביד "איש עתי" אל "ארץ גזרה" כג-כח: המשך העבודות הנעשות מחוץ לקדש הקדשים בבגדי זהב; הקרבת העולות כט-לד: מצוות יום כיפור לדורות ("חקת עולם") – עינוי הנפש ואיסור מלאכה - "שבת שבתון"; ייחודו הנשגב של היום - "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם"; התאריך: "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ". (לפי מניין החודשים בתורה, המתחיל בחודש האביב) <u>מושגים</u>: יום כיפור; עבודת כהן גדול; בגדי לבן; בגדי זהב; חטא פשע ועוון; קדש הקדשים; שעיר לעזאזל; עינוי נפש; וידוי; חקת עולם (מושגים מצטברים)
--	--	---